

Bruxelles, den 26.1.2026
COM(2026) 32 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om evalueringen af Den Europæiske Unions Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-Systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed (eu-LISA) i henhold til artikel 39 i forordning (EU) 2018/1726

{SWD(2026) 980 final}

1. Indledning

Den voksende kompleksitet i migration, grænseforvaltning og indre sikkerhed i hele Den Europæiske Union har længe været afhængig af robuste, skalerbare og pålidelige informationssystemer. Efterhånden som Schengenområdet blev udvidet, og behovet for fælles databaser til støtte for visumforvaltning, asylbehandling og politisamarbejde steg, blev det i slutningen af 2000'erne klart, at der var behov for en særlig myndighed til at forvalte EU's store IT-systemer på en sikker og effektiv måde. I 2011 oprettedes derfor Den Europæiske Unions Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-Systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed (eu-LISA) ved forordning (EU) nr. 1077/2011¹.

eu-LISA førte i første omgang tilsyn med den operationelle forvaltning af eksisterende store IT-systemer inden for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, nemlig anden generation af Schengeninformationssystemet (SIS II), visuminformationssystemet (VIS) og det europæiske fingeraftrykssystem (Eurodac). Det fik også til opgave at støtte udviklingen og driften af yderligere IT-systemer.

Agenturet har, siden det blev operationelt i 2012, gradvist udvidet sine kapaciteter for at imødekomme den stigende efterspørgsel efter sikre, pålidelige og skalerbare IT-løsninger inden for migration, grænseforvaltning og indre sikkerhed. En vigtig milepæl i denne udvidelse var ændringen af eu-LISA-forordningen i 2015, som ajourførte agenturets ansvarsområder i forbindelse med Eurodac. Denne ændring blev foretaget gennem vedtagelsen af forordning (EU) nr. 603/2013 (omarbejdning af Eurodac-forordningen), som indførte nye krav til agenturets arbejde på dette område².

I midten af 2010'erne opstod der en række presserende udfordringer, som satte EU's rammer for migration, grænseforvaltning og indre sikkerhed på prøve. Migrationskrisen i 2015-2016 lagde et betydeligt pres på asyl- og grænseforvaltningsinfrastrukturerne, mens en øget terrortrussel understregede behovet for styrket kontrol med de ydre grænser og udveksling af oplysninger i realtid mellem de nationale myndigheder. Risikoen for identitetssvig og datafragmentering på tværs af forskellige systemer på EU-plan blev desuden et stigende problem. Disse udfordringer afslørede begrænsningerne i de eksisterende systemer og koordineringsmodeller, hvilket understregede behovet for en mere effektiv og fleksibel tilgang.

Som reaktion herpå blev eu-LISA's mandat revideret ved forordning (EU) 2018/1726³ (i det følgende benævnt "eu-LISA-forordningen" eller "den nuværende forordning"). Revisionen, som var baseret på den første evaluering af agenturets mandat⁴, var ikke blot en opgradering,

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1077/2011 af 25. oktober 2011 om oprettelse af et europæisk agentur for den operationelle forvaltning af store it-systemer inden for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed (EUT L 286 af 1.11.2011, s. 1).

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 603/2013 af 26. juni 2013 om oprettelse af "Eurodac" til sammenligning af fingeraftryk med henblik på en effektiv anvendelse af forordning (EU) nr. 604/2013 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet i en af medlemsstaterne af en tredjelandstatsborger eller en statsløs og om medlemsstaternes retshåndhavende myndigheders og Europols adgang til at indgive anmodning om sammenligning med Eurodacoplysninger med henblik på retshåndhævelse og om ændring af forordning (EU) nr. 1077/2011 om oprettelse af et europæisk agentur for den operationelle forvaltning af store IT-systemer inden for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed (omarbejdning) (EUT L 180 af 29.6.2013, s. 1).

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1726 af 14. november 2018 om Den Europæiske Unions Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-Systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed (eu-LISA) og om ændring af forordning (EF) nr. 1987/2006 og Rådets afgørelse 2007/533/RIA og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1077/2011 (EUT L 295 af 21.11.2018, s. 99).

⁴ Europa-Kommissionen 2017, *Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om, hvordan Det Europæiske Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-Systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed (eu-LISA) fungerer*, COM(2017) 346 final, Bruxelles.

men en nødvendig strategisk tilpasning for at sætte agenturet i stand til at håndtere det skiftende migrations- og sikkerhedslandskab.

Ved den nuværende forordning om eu-LISA fastholdes agenturets centrale mål om at bidrage til et højt sikkerhedsniveau inden for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, herunder ved at lette grænseforvaltning og retshåndhævelse. Den nuværende forordning medførte desuden en udvidelse af agenturets mandat, navnlig til at omfatte udvikling og forvaltning af nye store systemer såsom ind- og udrejsesystemet (EES) og det europæiske system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS). Agenturet blev også pålagt at gennemføre interoperabilitetsrammen mellem IT-systemerne for retlige og indre anliggender, dvs. et skelsættende initiativ til at fjerne de datasiloer, der har stået i vejen for en effektiv gennemførelse af politikken.

Ved artikel 39 i eu-LISA-forordningen foreskrives en evaluering af agenturets resultater i forhold til dets mål, mandat, placeringer og opgaver med henblik på at identificere områder, der bør forbedres.

Kommissionen gennemførte støtteundersøgelsen mellem oktober 2023 og november 2024⁵, der dækker perioden fra den nuværende eu-LISA-forordnings ikrafttræden i 2018 til marts 2024. I evalueringen blev situationen også sammenlignet med perioden 2012-2018, før den nuværende forordning trådte i kraft. Selv om undersøgelsen formelt blev afsluttet i 2024, omfatter evalueringen udviklingen frem til juni 2025. En forlængelse af evalueringsperioden gjorde det muligt for Kommissionen at afspejle de betydelige organisatoriske og ledelsesmæssige ændringer, som agenturet har gennemgået parallelt med undersøgelsen, og dermed sikre, at vurderingen afspejler de seneste fremskridt og giver et mere fuldstændigt og præcist billede af agenturets resultater. Den nuværende evaluering er baseret på en bred høring, der involverer Europa-Kommissionen, eu-LISA's personale og kontrahenter, medlemsstaternes myndigheder, der deltager i eu-LISA's forvaltningsorganer (herunder rådgivende grupper, projektstyringsråd og bestyrelsesmedlemmer) inden for både indre anliggender og retlige anliggender, EU-agenturer (herunder Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning og Eurojust), Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO), Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS) og nationale databeskyttelsesmyndigheder.

Med denne evaluering blev agenturets resultater vurderet i forhold til dets mål, mandat, lokaliteter og opgaver. Evalueringen omfattede også en analyse af de retlige og politiske rammer, der regulerer eu-LISA, og fokuserede på udførelsen af opgaverne, organisationsstrukturen, herunder agenturets ledelse og lokaliteter, samt forvaltningen af økonomiske, menneskelige og tekniske ressourcer. Evalueringen indeholdt desuden en analyse af agenturets relevans og merværdi for EU ved at vurdere, i hvilket omfang agenturets nye mandat, der blev indført i 2018, har bidraget til at nå agenturets mål, og i hvilket omfang det har støttet medlemsstaterne i udviklingen og gennemførelsen af de store IT-systemer inden for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

Denne rapport indeholder en sammenfatning af de konklusioner, som Kommissionen har draget af evalueringen af gennemførelsen af den nuværende eu-LISA-forordning, som er beskrevet i det arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, der ledsager rapporten⁶. Der gøres i evalueringen status over gennemførelsen af den nuværende eu-LISA-forordning, og der identificeres en række områder, hvor der er behov for forbedringer, som vil indgå i Kommissionens, eu-LISA's og medlemsstaternes fremtidige arbejde.

⁵ Undersøgelse til støtte for evalueringen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1726 af 14. november 2018 om eu-LISA. ISBN: 978-92-68-34401-9

⁶ SWD(2026) 980.

2. Resumé af evalueringen og hovedkonklusionerne.

På trods af et komplekst operationelt og politisk miljø – præget af øget digitalisering, stigende sikkerhedstrusler og geopolitisk ustabilitet – afsluttes denne evaluering med en generelt positiv vurdering af eu-LISA's resultater, relevans, sammenhæng, effektivitet og EU-merværdi. Agenturet har vist sig uundværligt for gennemførelsen og den operationelle forvaltning af store IT-systemer inden for området frihed, sikkerhed og retfærdighed og har støttet medlemsstaterne og EU-institutionerne i at levere en koordineret, sikker og effektiv digital infrastruktur.

eu-LISA-forordningen er fortsat yderst relevant. Agenturets betydning er vokset i lyset af udviklinger som øget mobilitet blandt EU-borgere og tredjelandstatsborgere, hurtige teknologiske fremskridt, øgede risici for cyberangreb samt vedvarende geopolitiske spændinger, især dem, der er forbundet med den russiske angrebskrig mod Ukraine og konflikterne i Mellemøsten.

eu-LISA's mandat har været relevant siden vedtagelsen af den nuværende forordning og er blevet yderligere styrket som reaktion på nye udfordringer med sikkerhed og migration. Agenturet blev tildelt yderligere ansvarsområder vedrørende nye IT-systemer gennem ændringer af eu-LISA-forordningen, herunder EES, ETIAS, e-CODEX-systemet⁷, ECRIS-TCN⁸, det reviderede VIS⁹, samarbejdsplatformen for fælles efterforskningshold (JIT'ernes CP)¹⁰ og det nye Eurodac¹¹. Disse systemer blev designet til at lette informationsudvekslingen og styrke det grænseoverskridende samarbejde mellem relevante myndigheder i hele EU. Agenturets ansvarsområder er endvidere blevet udvidet til at omfatte udvikling og forvaltning af interoperabiliteten mellem de store IT-systemer¹². Dertil kommer, at agenturet er begyndt at udføre operationelle opgaver for de eksisterende systemer, herunder 24/7-beredskabssystemet,

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/850 af 30. maj 2022 om et IT-system til grænseoverskridende elektronisk udveksling af oplysninger på området civil- og strafferetligt samarbejde (e-CODEX-systemet) og om ændring af forordning (EU) 2018/1726 (EUT L 150 af 1.6.2012, s. 1).

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/816 af 17. april 2019 om oprettelse af et centralt system til bestemmelse af, hvilke medlemsstater der ligger inde med oplysninger om straffedomme afsagt over tredjelandstatsborgere og statsløse personer (ECRIS-TCN) for at supplere det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre, og om ændring af forordning (EU) 2018/1726 (EUT L 135 af 22.5.2019, s. 1).

⁹ Forordning (EF) nr. 767/2008 senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1134 af 7. juli 2021 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 767/2008, (EF) nr. 810/2009, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1860, (EU) 2018/1861, (EU) 2019/817 og (EU) 2019/1896 og om ophævelse af Rådets beslutning 2004/512/EF og Rådets afgørelse 2008/633/RIA, med henblik på reform af visuminformationssystemet (EUT L 248 af 13.7.2021, s. 11).

¹⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/969 af 10. maj 2023 om oprettelse af en samarbejdsplatform til støtte for fælles efterforskningshold og om ændring af forordning (EU) 2018/1726 (EUT L 132 af 17.5.2023, s. 1).

¹¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1358 af 14. maj 2024 om oprettelse af "Eurodac" til sammenligning af biometriske oplysninger med henblik på effektiv anvendelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1351 og (EU) 2024/1350 og Rådets direktiv 2001/55/EF og på identificering af tredjelandstatsborgere og statsløse med ulovligt ophold og om medlemsstaternes retshåndhavende myndigheders og Europols adgang til at indgive anmodning om sammenligning med Eurodacoplysninger med henblik på retshåndhævelse, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1240 og (EU) 2019/818 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 603/2013 (EUT L, 2024/1358, 22.5.2024).

¹² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/817 af 20. maj 2019 om fastsættelse af en ramme for interoperabilitet mellem EU-informationssystemer vedrørende grænser og visum og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 og (EU) 2018/1861, Rådets beslutning 2004/512/EF og Rådets afgørelse 2008/633/RIA (EUT L 135 af 22.5.2019, s. 27). Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/818 af 20. maj 2019 om fastsættelse af en ramme for interoperabilitet mellem EU-informationssystemer vedrørende politisamarbejde og retligt samarbejde, asyl og migration og om ændring af forordning (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 og (EU) 2019/816 (EUT L 135 af 22.5.2019, s. 85).

for at sikre, at de har en effektiv og robust funktion. Et vigtigt resultat er, at det ajourførte mandat gav eu-LISA beføjelse til at støtte medlemsstaterne og Europa-Kommissionen efter anmodning og til at styrke sin rolle gennem forskning, overvågningsaktiviteter og pilotforsøg.

I den nuværende evaluering bekræftes det, at eu-LISA's mandat fortsat er relevant og i overensstemmelse med de operationelle behov, herunder hvad angår udviklingen af nye IT-systemer. Det konkluderes i evalueringen, at eu-LISA's forskningsrelaterede aktiviteter fortsat er relevante, men agenturet bør prioritere dem, der har direkte indvirkning på driften eller udviklingen af de store IT-systemer, som det forvalter. Agenturet bør dog fortsat opretholde stærke operationelle resultater som en nøgelfaktor for dets fortsatte relevans i fremtiden.

Vurderingen af eu-LISA's effektivitet giver blandede resultater. Selv om eu-LISA fungerer godt hvad angår forvaltning af eksisterende store IT-systemer og får positiv feedback fra interessenter vedrørende servicekontinuitet og beredskab, er der et stort forbedringspotentiale, når det drejer sig om udvikling af nye systemer.

Effektiviteten af den gældende eu-LISA-forordning i forhold til opfyldelsen af dens mål varierer mellem de forskellige opgaver:

- Den operationelle forvaltning af eksisterende systemer er generelt meget effektiv, og det er konstateret at være en styrke.
- Udviklingen af nye systemer sker på en mindre effektiv måde, idet agenturet står over for udfordringer, f.eks. i forbindelse med forvaltning af kontrahenter, intern koordinering og ressourceallokering. Disse udfordringer har medført betydelige forsinkelser, navnlig i forbindelse med EES, ETIAS, ECRIS-TCN og det reviderede VIS.
- Vurderingen af agenturets effektivitet i udførelsen af opgaver, der ikke er relateret til systemerne, giver blandede resultater, idet der er positive resultater inden for forskningsovervågning, men begrænset anvendelse af pilotforsøg og ad hoc-støtte til Europa-Kommissionen og medlemsstaterne som fastsat i artikel 15 og 16 i den nuværende eu-LISA-forordning.

Vurderingen af eu-LISA's effektivitet giver et nuanceret billede. Selv om agenturet har udvist stor effektivitet i den operationelle forvaltning af eksisterende store IT-systemer, er der stadig god plads til forbedringer i udviklingen og leveringen af nye systemer. Udfordringerne på dette område skyldes i vid udstrækning kompleksiteten i forvaltningen af kontrahenter og vanskeligheder med at overholde tidsfristerne for store projekter såsom EES og ETIAS.

eu-LISA fungerer ud fra et organisatorisk og forvaltningsmæssigt perspektiv alt i alt effektivt, og der gøres en løbende indsats for at optimere de interne processer. Der er ikke desto mindre konstateret visse strukturelle problemer, der forhindrer agenturet i at opnå de bedst mulige resultater. Disse omfatter en stiv enhedsbaseret organisationsmodel, overdimensionerede teams og overlappende ansvarsområder, især i forhold til inddragelse af interessenter. Derudover er eu-LISA's aktiviteter spredt over forskellige lokaliteter i Tallinn, Strasbourg og Sankt Johann im Pongau. Disse faktorer har til tider bidraget til ineffektivitet, navnlig med hensyn til kontraktforvaltning og tilsyn samt rekruttering af agenturets personale. Agenturets forvaltningsramme er i sagens natur kompleks og kan give anledning til betydelige administrative omkostninger. Selv om denne kompleksitet til en vis grad er begrundet i behovet for at sikre en solid koordinering på tværs af medlemsstaterne og EU-institutionerne, er der givet udtryk for bekymring over den administrative byrde, som skyldes mødetunge tidsplaner. Det konkluderes i evalueringen, at en strømlining af forvaltningsmekanismerne og øget koordinering mellem forvaltningsorganerne kan skabe værdifulde synergier og reducere de organisatoriske omkostninger. Samtidig er der løbende udfordringer med eu-LISA's alt for

store afhængighed af eksterne kontrahenter til levering af tekniske løsninger, hvilket begrænser dets evne til at føre tilsyn med komplekse IT-projekter på effektiv vis. Det er afgørende at håndtere denne afhængighed ved at øge den interne viden, forbedre fastholdelsen af talenter og styrke projektejerskabet for at sikre langsigtet organisatorisk modstandsdygtighed.

eu-LISA anerkendes for sin kompetente forvaltning af operationelle IT-systemer. Berørte interessenter er enige om, at agenturet er god til hurtigt at håndtere og afbøde hændelser og sikre servicekontinuitet. Der er dog mulighed for at øge effektiviteten på en bedre måde ved at finde en strategisk balance mellem at håndtere støttefunktioner internt og at outsource dem til eksterne leverandører. Derimod har det været mere udfordrende at udvikle nye IT-systemer på en effektiv måde. EES-projektet oplevede f.eks. flere forsinkelser og kvalitetsmæssige udfordringer, som hindrede rettidig levering og tidlig overdragelse. Selv om interessenterne ikke åbenlyst giver kritisk feedback, halter tilfredsheden med agenturets effektivitet med hensyn til systemudvikling bagefter i forhold til tilfredsheden med den operationelle forvaltning.

Den nuværende eu-LISA-forordning er i vid udstrækning juridisk sammenhængende både internt og eksternt. Der er kun identificeret et begrænset antal udfordringer i forbindelse med dens sammenhæng med andre retsakter, navnlig vedrørende dens samspil med e-CODEX-forordningen. e-CODEX-forordningen pålægger specifikke operationelle begrænsninger. Der kræves f.eks., at forvaltningen af e-CODEX udelukkende foregår i Tallinn, og at alle de ressourcer, der er afsat til e-CODEX, afsættes til dette system som helhed for at sikre, at princippet om retsvæsenets uafhængighed overholdes¹³. Disse bestemmelser hæmmer eu-LISA's effektive operationelle forvaltning af systemet og viser, at reguleringsmæssige tilpasninger på visse områder kan øge den administrative fleksibilitet og de operationelle synergier.

Det bredere retlige miljø, som eu-LISA opererer i, er i sagens natur komplekst med de mange overlappende retlige instrumenter, som agenturet skal anvende. Disse omfatter selve den nuværende eu-LISA-forordning, oprettelsesforordningen for det enkelte system samt overordnede rammer for databeskyttelse, økonomisk forvaltning, menneskelige ressourcer og kunstig intelligens. Det er afgørende, at eu-LISA-forordningen er tilpasset og i overensstemmelse med de respektive retsgrundlag for hvert system for at sikre en gnidningsløs forvaltning og operationel integritet. Internt blev der under evalueringen ikke fundet nogen væsentlige udfordringer med hensyn til sammenhæng.

Endelig konkluderedes det i evalueringen, at **medlemsstaterne ikke i tilstrækkelig grad kunne have opfyldt de mål, der er fastsat i den nuværende eu-LISA-forordning, alene.** eu-LISA's nuværende mandat spiller en central rolle med hensyn til at fremme agenturets kerneopgave, nemlig at bidrage til et højt sikkerhedsniveau inden for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, navnlig ved at lette grænseforvaltningen og samarbejde om retshåndhævelse. eu-LISA støtter ikke blot medlemsstaterne i deres gennemførelsesbestræbelser ved at centralisere den operationelle forvaltning af flere store IT-systemer, den udnytter også betydelige stordriftsfordele og fremmer større effektivitet og sammenhæng i hele Unionen. Evalueringen viser, at manglen på et agentur på EU-plan som eu-LISA, på trods af muligheden for at foretage forbedringer i udviklingen af nye systemer, ville føre til et væsentligt mere fragmenteret IT-landskab, hvilket ville bringe den sikkerhed og

¹³ Artikel 14, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/850 af 30. maj 2022 om et IT-system til grænseoverskridende elektronisk udveksling af oplysninger på området civil- og strafferetligt samarbejde (e-CODEX-systemet) og om ændring af forordning (EU) 2018/1726 (EUT L 150/1 af 1.6.2022).

interoperabilitet, der er afgørende for områderne retlige og indre anliggender, i fare. Evalueringen bekræfter derfor EU-merværdien af den nuværende forordning.

Evalueringen understregede imidlertid behovet for at sikre, at agenturet forbliver fleksibelt og tilpasningsdygtigt gennem en styrket indsats inden for forskningsovervågning og -udvikling, som kan bidrage til nye IT-baserede løsninger. eu-LISA bør i den forbindelse – i stedet for kun at udføre rene forskningsaktiviteter – styrke sin kapacitet til at overvåge teknologisk og forskningsmæssig udvikling samt etablere en robust teknologisk overvågningsfunktion, som vil gøre det muligt for agenturet at identificere nye løsninger, der kan være relevante for de systemer, det forvalter, såsom AI eller cloudteknologi. eu-LISA kan derved sikre, at innovative teknologier identificeres på et tidligt tidspunkt, deres potentiale vurderes, og de integreres effektivt i dets systemer, hvor det er relevant. Agenturet bør desuden styrke sit samarbejde med aktører fra tredjelande og internationale organisationer samt forbedre sin interne organisation for at opretholde sin effektivitet og virkningsfuldhed under forhold, der er i hastig udvikling.

3. Konklusioner og anbefalinger

Det konkluderedes i evalueringen, at eu-LISA's nuværende mandat og målsætninger fortsat i vid udstrækning er tilstrækkelige. Selv om agenturet på effektiv vis har opfyldt flere aspekter af sit mandat, er der fortsat muligheder for forbedringer med hensyn til effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng.

Der er fortsat udfordringer, især med hensyn til udvikling af IT-systemer. Der er også behov for forbedringer, hvad angår tilpasningen af den nuværende eu-LISA-forordning til andre relevante retsakter, navnlig e-CODEX-forordningen, samarbejde med internationale organisationer samt pilotprojekter, testning og ad hoc-støtte til medlemsstaterne. Disse udfordringer er knyttet til en række interne faktorer, herunder strategisk planlægning, budget- og personaleforvaltning, teknologisk infrastruktur, tilsyn med kontrahenter samt aspekter af agenturets organisations- og ledelsesstruktur.

På baggrund af disse resultater og det komplekse driftsmiljø bekræfter evalueringen, at eu-LISA's mandat fortsat er hensigtsmæssigt på nuværende tidspunkt. Siden vedtagelsen af den nuværende eu-LISA-forordning har agenturet været i stand til at levere to af de kritiske systemer, nemlig det fornyede Schengeninformationssystem og ind- og udrejsesystemet, samt den første komponent i interoperabilitetsrammen (den fælles biometriske matchtjeneste), mens det er planlagt at tage fire andre (ECRIS-TCN, Eurodac, ETIAS og det fælles identitetsregister) i brug i 2026. Selv om det på nogen områder kan være gavnligt at ændre eu-LISA's nuværende mandat, er der risiko for, at enhver væsentlig ændring af mandatet på nuværende tidspunkt kan bortlede agenturet fra dets kerneopgaver og bringe dets evne til at levere de planlagte prioriterede IT-systemer til tiden i fare, hvilket vil føre til en yderligere forsinkelse i udrulningen af interoperabilitetsrammen.

En ændring af eu-LISA's mandat ved at ændre den nuværende eu-LISA-forordning i den nærmeste fremtid vil navnlig medføre betydelige udfordringer på både strategisk og operationelt niveau:

- **Øget risikoeksponering:** Hvis mandatet ændres, navnlig artikel 16, stk. 4, i den nuværende forordning om eu-LISA¹⁴ med hensyn til ad hoc-støtte til medlemsstaterne, kan det øge agenturets risikoeksponering. Selv om det kan være ønskeligt at have større

¹⁴ Artikel 16, stk. 4 i den nuværende eu-LISA-forordning fastsætter, at "En gruppe af mindst fem medlemsstater kan pålægge agenturet opgaven med at udvikle, forvalte eller hoste en fælles IT-komponent for at bistå dem med at gennemføre de tekniske aspekter af de forpligtelser, der følger af EU-retten om decentraliserede IT-systemer inden for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Disse fælles IT-løsninger berører ikke de anmodende medlemsstaters forpligtelser i henhold til gældende EU-ret, navnlig hvad angår disse systemers arkitektur".

fleksibilitet på dette område, peger evalueringen på, at eu-LISA bør prioritere at færdiggøre sine igangværende projekter, før der påtages yderligere opgaver. Eventuelle nye opgaver, der tildeles eu-LISA gennem en ændring af artikel 16, stk. 4, vil øge sandsynligheden for yderligere forsinkelser i interoperabilitetsprojektet.

- **Ustabilitet og forsinkelser:** Indførelsen af et revideret mandat på nuværende tidspunkt kan skabe uro, da agenturet har forpligtet sig til og har til opgave at levere fire store IT-systemer og én interoperabilitetskomponent inden for de næste to år. Hvis mandatet ændres på nuværende tidspunkt, vil det sandsynligvis øge risikoen for forsinkelser.
- **Budgetmæssige begrænsninger:** En ændring af mandatet betyder ikke automatisk yderligere ressourcer. Enhver forøgelse af opgaverne vil derfor kræve en tilsvarende finansiel støtte, herunder en ny lovgivnings- og finansieringsoversigt, hvilket også vil øge den finansielle ustabilitet.

Visse svagheder, der blev konstateret i evalueringen, såsom samarbejdet med tredjelande eller anvendelsen af innovative teknologiske løsninger til drift og forvaltning af systemerne, herunder brugen af cloudteknologi, ville gøre det nødvendigt at ændre eu-LISA's mandat. En lang række andre identificerede problemer kan til gengæld løses operationelt uden en øjeblikkelig ændring af mandatet. Selv om agenturet vil have gavn af en målrettet revision af sit mandat, kan de fleste af de umiddelbare mangler, der er konstateret, afhjælpes gennem operationelle ændringer, hvilket giver agenturet den nødvendige stabilitet til at gennemføre de projekter, der haster mest.

Det konkluderedes i evalueringen, at eu-LISA på nuværende tidspunkt vil være bedre tjent med ikke at ændre mandatet, så agenturet fortsat kan løse sine igangværende opgaver på en effektiv og virkningsfuld måde. eu-LISA bør derfor prioritere organisatorisk stabilitet og strategisk operationel forbedring. De udfordringer, der er identificeret i evalueringen, og som kan nødvendiggøre en revision af mandatet, kan imødegås, når eu-LISA har afsluttet sine mest presserende opgaver, såsom levering af de planlagte IT-systemer og gennemførelse af interoperabilitetsarkitekturen.

Der blev på grundlag af denne konklusion i evalueringen fremlagt en liste med 54 anbefalinger (under overskriften "global vurdering af områder der kræver opmærksomhed")¹⁵. Prioriteringsrækkefølgen for anbefalingerne på listen er baseret på 1) deres hastekarakter, 2) deres gennemførlighed og 3) evalueringskriterierne. Mandatrelaterede anbefalinger blev nedprioriteret på kort sigt på baggrund af evalueringens konklusion om, at ændringer af mandatet kan skabe yderligere risici og hindringer for eu-LISA i den nuværende kontekst.

Der er på dette grundlag i evalueringen udpeget følgende 11 henstillinger, som eu-LISA først og fremmest skal gennemføre. De kan gennemføres uden ændringer af eu-LISA's nuværende mandat og vil bidrage direkte til organisatorisk stabilitet og rettidig levering af agenturets opgaver. De er følgende:

- udvikle en målrettet driftsmodel for at hjælpe eu-LISA med at fungere effektivt og samtidig håndtere risici, træffe hurtige beslutninger og sikre klarhed over ansvarsområder, især når det gælder hændelser og nødsituationer
- udvikle og gennemføre en omfattende strategi for menneskelige ressourcer på mellemlang sigt
- fastlægge og gennemføre en teknologistrategi på mellemlang til lang sigt
- gennemføre en flerårig portefølje-forvaltningsstrategi

¹⁵ Undersøgelse til støtte for evalueringen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1726 af 14. november 2018 om eu-LISA. ISBN: 978-92-68-34401-9

- forbedre ressourceplanlægningsfunktionerne, f.eks. ved at etablere processer og anvende passende værktøjer til at opnå et mere fuldstændigt overblik over personaletildeling og -styring
- gennemføre et integreret værktøj til udviklingscyklussen (såsom Jira™) for eu-LISA og alle leverandører for at strømline projektstyring og samarbejde, minimere forstyrrelser, optimere arbejdsgange og sikre relevans
- fastlægge og gennemføre en strategi for sourcing og outsourcing på mellemlang sigt
- forstærke de eksisterende kapaciteter vedrørende in-house juridiske tjenester
- ajourføre tjenestekataloget med fuldstændige beskrivelser af tjenester og fastlægge klare roller og ansvarsområder for tjenesteejere og tjenesteforvaltere
- forbedre synligheden af den nuværende ressourceallokering, projektstatus, processer, flaskehalse og mangler for at opnå en mere velinformeret diskussion om projektprioriteringen, også på politisk niveau
- mindske afhængigheden af eksterne kontrahenter og samtidig øge ejerskabet af projekter og fastholdelsen af viden.

Kommissionen opfordrer eu-LISA til at udarbejde en handlingsplan for at gennemføre alle de anbefalinger, der er blevet identificeret.